

PESTPROTOCOL

DALTONSCHOOL DE DISSEL RUINERWOLD

VOORWOORD

Daltonschool 'de Dissel' wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in de klas en op het schoolplein.

Dalton gaat uit van het gegeven dat ieder mens in staat is tot het dragen van verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving. Dit is een voorwaarde om goed te kunnen functioneren in een samenleving.

Alle leerlingen zouden in principe in staat moeten zijn om deze verantwoordelijkheid te dragen. Wanneer dit stap voor stap aangeleerd wordt met heldere afspraken tussen leerkrachten en leerlingen. De docent biedt veiligheid, structuur en de ruimte om persoonlijk, sociaal en cognitief te ontwikkelen. In dit pestprotocol gaat het voornamelijk om de ontwikkeling van de sociale kant van het kind.

Helaas wordt er op iedere school gepest. Het is een probleem dat wij erkennen en serieus nemen.

Een quote van de site van Hans Wenke geeft goed aan hoe het zou moeten werken:

" Education is what survives when what has been learned has been forgotten"

Het zou voor kinderen 'normaal' moeten zijn om respectvol met elkaar om te gaan. Maar ook dit moet kinderen geleerd worden.

In de meeste gevallen lukt dit door ongeschreven regels aan te bieden en deze te onderhouden, maar soms moeten er meer duidelijke regels gehanteerd worden.

Wanneer een kind dusdanig gepest wordt dat het zich niet meer veilig voelt in de schoolomgeving of dat het pesten invloed heeft op het gedrag en de manier van werken van het kind is het nodig om hier extra energie in te steken.

Pesten wordt bij ons op school niet gedoogd en in dit protocol geven we de regels aan die we hanteren wanneer we met pesten te maken hebben op school.

Pesten op school, wat is het en wat doe je eraan?

Wat is het verschil tussen pesten en plagen. Pesten gebeurt systematisch; er is sprake van ongelijke machtsverdeling; het heeft grote gevolgen voor het slachtoffer; het slachtoffer wordt niet toegestaan om voor zichzelf op te komen. Pesten kun je vaak zelf niet stoppen.

En dit onderscheidt pesten van plagen: plagen mag, plagen moet, van plagen wordt je sterker, plagen is goed om voor jezelf te leren opkomen, plagen is goed voor je sociaal - emotionele ontwikkeling. Plagen is onschuldig, plagen kun je stoppen wanneer je het niet leuk meer vindt. Het gaat om een spelletje, dat door geen van de betrokken partijen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Er is ook sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen heel goed om met allerlei conflicten om te gaan.

VOORWAARDEN OM PESTGEDRAG AAN TE PAKKEN

- Pesten is nooit het probleem van één leerkracht of één klas. Pesten hoort een schoolprobleem te zijn. Waarbij leerkrachten en ouders/verzorgers (hierna te noemen; ouders) samen aan het probleem willen werken. Leerlingen hebben niet te maken met alleen de groepsleerkracht, maar komen ook andere leerkrachten tegen die dezelfde afgesproken aanpak moeten hanteren

- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Een preventieve aanpak waarbij er sprake is van een goede sfeer op school en in de klas is een vereiste. Onderdeel van deze aanpak is het structureel in gesprek gaan met kinderen om te leren praten met elkaar en luisteren naar elkaar. (leerlingen leren wat het belang van communiceren is)
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

- ❖ De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- ❖ Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest- probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ DAAR MEE OMGAAN?

- ❖ Op school willen we wekelijks of maandelijks een onderwerp in de kring aan de orde stellen.
- ❖ We hebben structureel gesprekken met de hele groep over gedrag en omgang met elkaar.
- ❖ Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. en actuele situaties kunnen aan de orde komen. We gebruiken hiervoor ook de methode 'omgaan met elkaar en met een ander'.

- ❖ Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- ❖ Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedrag.
- ❖ Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- ❖ *altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- ❖ *zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- ❖ *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
- ❖ *briefjes doorgeven*
- ❖ *beledigen*
- ❖ *opmerkingen maken over kleding*
- ❖ *isoleren*
- ❖ *buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- ❖ *op weg naar huis achterna rijden*
- ❖ *naar het huis van het slachtoffer gaan*
- ❖ *bezittingen afpakken*
- ❖ *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Regel 1

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- ❖ *je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.*

Regel 2

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

REGELS DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN ZIJN DE SCHOOLREGELS

We hebben gekozen om een drietal schoolregels als basis te hanteren. Onder deze drie regels kunnen een heleboel subregels vallen. De ongeschreven regels die we hanteren moeten erin slijpen bij de kinderen. Maar ook deze ongeschreven regels kunnen veelal onder een van de drie basisregels geschaard worden.

- **Iedereen moet zich prettig kunnen voelen en zichzelf kunnen zijn.**
- **Wij zorgen er samen voor dat iedereen fijn kan werken en spelen.**
- **Wij zorgen voor elkaar en onze spullen.**

Naast de drie basisregels hanteren we o.a. de volgende ongeschreven regels.

1. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
2. We letten goed op of er iemand gepest wordt.
3. Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest. Blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen.
Kinderen die pesten zitten zelf in de nesten!
4. Als je gepest wordt moet je er met iemand over praten, je moet het niet geheim houden.
5. Utlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.
6. Niet aan spullen van een ander zitten
7. Luisteren naar elkaar
8. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen of beoordeeld worden

9. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op school.
10. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan.

Toevoeging:

- De schoolregels worden aan het begin van het jaar met alle klassen door de eigen leerkracht besproken. Deze regels komen in de klassen en door de hele school te hangen.
- In de eigen groep komt als aanvulling de klassenafspraken. De kinderen bedenken deze afspraken zelf in overleg met de leerkracht.

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaken/ pester in de "Dit-kan-niet" map genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

CONSEQUENTIES

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van structureel pesten:
In een dergelijk geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest
(of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden)
En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor het gepeste kind.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.
De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- ❖ Door een gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.
- ❖ Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- ❖ Een of meerdere pauzes binnen blijven
- ❖ Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- ❖ Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- ❖ Een praktische opdracht zoals het geven van een korte spreekbeurt over pesten en de gevolgen hiervan.

FASE 2:

- ❖ Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'Dit-kan-niet' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

- ❖ Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- ❖ In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Voor dit het geval is wordt er duidelijk overlegd met ouders wat de problemen zijn en waarom het kind geschorst is.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt. Praten met de ouders van de gepeste en, indien nodig, de ouders van de pester.
Het kind duidelijk maken dat het met iemand over de problemen moet praten, zowel thuis als op school.
- Het gepeste kind niet teveel beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind pest, maar belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen;

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- ❖ Een problematische thuissituatie.
- ❖ Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- ❖ Voortdurend gevoel van niet geaccepteerd worden door de leerkracht.
- ❖ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- ❖ Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- ❖ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

ADVIEZEN AAN De OUDERS van onze school:

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- d. Kijk of er aan de houding van het kind iets veranderd kan worden zodat het kind zich sterker opstelt.
- e. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- h. Soms is het een goed idee om het kind een sociale vaardigheidstraining te laten volgen.

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat
- i. Soms is het een goed idee om het kind een sociale vaardigheidstraining te laten volgen.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus

- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

" Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen"

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

